

Grozījumi:

20.06.2001. likums / LV, 105 (2492), 06.07.2001. / Stājas spēkā 20.07.2001.
18.03.2004. likums / LV, 50 (2998), 31.03.2004. / Stājas spēkā 14.04.2004.
10.11.2005. likums / LV, 191 (3349), 30.11.2005. / Stājas spēkā 14.12.2005.
19.06.2008. likums / LV, 104 (3888), 09.07.2008. / Stājas spēkā 23.07.2008.
12.06.2009. likums / LV, 97 (4083), 26.06.2009. / Stājas spēkā 01.07.2009.
18.02.2010. likums / LV, 34 (4226), 02.03.2010. / Stājas spēkā 16.03.2010.

Saeima ir pieņēmusi un Valsts
prezidents izsludina šādu likumu:

Standartizācijas likums

I nodaļa Vispārīgie noteikumi

1.pants. Šis likums reglamentē standartizācijas principus, uzdevumus, organizatorisko sistēmu un finansēšanas kārtību, kā arī standartu klasifikāciju.

2.pants. Standartizācija ir darbību kopums, kuru mērķis ir noteikt vispārīgus un daudzkārt piemērojamus principus esošo vai perspektīvo uzdevumu risināšanai un tādējādi radīt nosacījumus optimālai sakārtotībai noteiktā jomā.

II nodaļa Standartizācijas principi un uzdevumi

3.pants. Standartizācijas principi ir šādi:

- 1) atklātība, visu ieinteresēto pušu iesaistīšana standartizācijā un lēmumu pieņemšana, pamatojoties uz kopēju vienošanos;
- 2) brīvprātīga piedalīšanās standartizācijā un brīvprātīga standartu piemērošana;
- 3) orientācija uz tehnikas sasniegumiem;
- 4) orientācija uz visas sabiedrības interesēm;
- 5) atbilstība starptautiskajām un reģionālajām standartizācijas prasībām.

4.pants. Standartizācijas uzdevumi ir šādi:

- 1) nodrošināt cilvēka dzīvības, veselības un vides aizsardzību;
- 2) veicināt preču un pakalpojumu brīvu kustību;
- 3) veicināt valstu sadarbību;
- 4) nodrošināt produktu un sistēmu saderību;
- 5) racionāli izmantot resursus;
- 6) nodrošināt patērētāju interešu aizsardzību.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001. likumu, kas stājas spēkā no 20.07.2001.)

III nodaļa **Standartizācijas organizatoriskā sistēma**

5.pants. Valsts politiku standartizācijas jomā realizē Ekonomikas ministrija.

6.pants. (1) Standartizācijas norisi koordinē Nacionālā standartizācijas padome.

(2) Nacionālā standartizācijas padome ir konsultatīva institūcija, kuras nolikumu apstiprina Ministru kabinets un darbību organizē Ekonomikas ministrija.

(3) Nacionālās standartizācijas padomes personālsastāvu pēc ekonomikas ministra priekšlikuma apstiprina Ministru kabinets.

(4) Nacionālās standartizācijas padomes galvenie uzdevumi ir šādi:

- 1) piedalīties valsts politikas izstrādē standartizācijas jomā;
- 2) izskatīt un iesniegt apstiprināšanai valsts standartizācijas programmas;
- 3) sekmēt ieinteresēto institūciju līdzekļu piesaisti valsts standartizācijas programmu realizācijai;
- 4) pārraudzīt valsts standartizācijas programmu realizāciju;
- 5) piedalīties ar standartizāciju saistītu likumu un citu normatīvo aktu izstrādē;
- 6) veicināt sadarbību ar starptautiskajām standartizācijas institūcijām.

7.pants. (1) Standartizāciju Latvijā veic:

- 1) sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Standartizācijas, akreditācijas un metroloģijas centrs" (turpmāk — Nacionālā standartizācijas institūcija);
- 2) nozaru standartizācijas institūcijas;
- 3) standartizācijas tehniskās komitejas;
- 4) komersanti.

(2) (Izslēgta ar 10.11.2005. likumu.)

(3) Ministru kabinets pēc ekonomikas ministra ieteikuma izveido nozaru standartizācijas institūcijas.
(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 20.06.2001., 18.03.2004., 10.11.2005. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

8.pants. (1) Nacionālā standartizācijas institūcija un nozaru standartizācijas institūcijas atbilstoši starptautiskajiem standartizācijas principiem:

- 1) nosaka standartizācijas procedūras;
- 2) izveido standartizācijas tehniskās komitejas.

(2) Šā likuma izpratnē standartizācijas procedūra ir standartizācijas veikšanai nepieciešamo darbību secība.

(3) Nacionālā standartizācijas institūcija un nozaru standartizācijas institūcijas, kas ir attiecīgo starptautisko un reģionālo standartizācijas organizāciju locekles, glabā, uztur un papildina starptautisko standartu fondu.

9.pants. Nacionālās standartizācijas institūcijas galvenās funkcijas ir šādas:

- 1) organizēt Latvijas nacionālo standartu izstrādāšanu un starptautisko standartu adaptāciju standartizācijas tehniskajās komitejās;
- 2) reģistrēt kā Latvijas nacionālos standartus tos standartus, kurus noteiktā kārtībā ir izstrādājušas vai adaptējušas standartizācijas tehniskās komitejas;
- 3) izdot un publicēt Latvijas nacionālos standartus un citus ar tiem saistītos dokumentus;
- 4) nodrošināt standartu un citu ar tiem saistīto dokumentu fondu veidošanu un informācijas izplatīšanu standartizācijas jomā;
- 5) nodrošināt Latvijas nacionālo standartu un citu ar tiem saistīto dokumentu fondu uzturēšanu, glabāšanu un papildināšanu;
- 6) piedalīties starptautisko un reģionālo standartizācijas organizāciju darbā;
- 7) nodrošināt regulāru sadarbību ar Eiropas Savienības institūcijām starptautisko saistību izpildei saskaņā ar šā likuma 9.¹ pantu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.03.2004. likumu, kas stājas spēkā 14.04.2004.)

9.¹ pants. Nacionālā standartizācijas institūcija sadarbībā ar Eiropas Savienības institūcijām:

- 1) paziņo Eiropas Komisijai un Eiropas standartizācijas institūcijām (Eiropas Standartizācijas komitejai, Eiropas Elektrotehniskās standartizācijas komitejai, Eiropas Telekomunikāciju standartu institūtam un Eiropas Savienības dalībvalstu nacionālajām standartizācijas institūcijām) par standartizācijas plānā iekļautajiem objektiem, attiecībā uz kuriem ir paredzēts sagatavot vai grozīt nacionālos standartus, izņemot gadījumus, kad nacionālie standarti pārņem identiskus vai līdzvērtīgus Eiropas vai starptautiskos standartus;
- 2) pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma informē to un Eiropas standartizācijas institūcijas par standartizācijas plānu (standartizācijas institūcijas darbības programma, kurā minēti objekti, attiecībā uz kuriem tiek veikta standartizācija) vai tā atsevišķu daļu;
- 3) iesniedz Eiropas Komisijai un Eiropas standartizācijas institūcijām pēc to pieprasījuma visus standarta projektus (dokuments, kurš ietver noteikta objekta tehniskos parametrus un kuru paredzēts pieņemt saskaņā ar standartizācijas procedūru), kādi tiek izplatīti publiskai apspriešanai un komentēšanai.

(18.03.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.04.2004.)

10.pants. Nozaru standartizācijas institūcijas veic standartizāciju atsevišķā nozarē.

11.pants. (1) Standartizācijas tehniskās komitejas izstrādā standartus un ir atbildīgas par standartizāciju noteiktās jomās.

(2) Standartizācijas tehniskās komitejas pēc konsultācijām ar attiecīgo ministriju iesaka Nacionālajai standartizācijas institūcijai tos Eiropas standartizācijas institūciju pieņemtos standartus, kuri adaptējami Latvijas nacionālā standarta statusā, lai šie standarti iegūtu piemērojamā standarta statusu.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2008. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2008.)

IV nodaļa

Standarti, to veidi un piemērošana

12.pants. (1) Standarts ir attiecīgas institūcijas apstiprināts dokuments, kurš izstrādāts, pamatojoties uz kopēju vienošanos, ietver vispārīgus un daudzkārt piemērojamus noteikumus, norādījumus vai dažādu veidu darbību vai to rezultātu raksturojumu un kura mērķis ir optimāli sakārtot noteiktu jomu.

(2) Standarti iedalāmi šādi:

1) Latvijas nacionālie standarti;

2) Latvijas nacionālā standarta statusā adaptēti un noteiktā kārtībā reģistrēti starptautisko un reģionālo standartizācijas organizāciju standarti;

3) atsevišķu nozaru, institūciju un komersantu standarti.

(3) Pēc Eiropas Komisijas pieprasījuma Eiropas standartizācijas komitejas, Eiropas Elektrotehniskās standartizācijas komitejas vai Eiropas Telekomunikāciju standartu institūta izstrādāts un pieņemts standarts, kurš adaptēts Latvijas nacionālā standarta statusā, ir piemērojamais standarts.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. un 19.06.2008. likumu, kas stājas spēkā 23.07.2008.)

13.pants. (1) Standartu piemērošana ir brīvprātīga.

(2) Ministru kabinets var noteikt obligāti piemērojamus Latvijas nacionālos standartus. Standartizācijas principus, uzdevumus un organizatorisko sistēmu militārajā jomā nosaka Ministru kabinets.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 18.03.2004. likumu, kas stājas spēkā 14.04.2004.)

14.pants. (1) Starptautisko un reģionālo standartizācijas organizāciju standarti, kas adaptēti Latvijas nacionālā standarta statusā, var būt noformēti arī attiecīgās standartizācijas organizācijas oficiālajā valodā.

(2) Obligāti piemērojamiem Latvijas nacionālajiem standartiem ir jābūt tulkotiem valsts valodā.

(3) Ar šā panta otrajā daļā minēto standartu tulkošanu valsts valodā saistītās izmaksas sedz no attiecīgās nozares ministrijas budžeta līdzekļiem.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 10.11.2005. un 18.02.2010. likumu, kas stājas spēkā 16.03.2010.)

15.pants. (1) Nacionālajai standartizācijas institūcijai ir tiesības izdot un publicēt noteiktā kārtībā reģistrētus Latvijas nacionālos standartus.

(2) Starptautiskos standartus līgumos noteiktajā kārtībā izplata Latvijas standartizācijas institūcijas, kas ir attiecīgo starptautisko un reģionālo standartizācijas organizāciju locekles.

V nodaļa

Standartizācijas finansēšana

16.pants. Standartizāciju finansē no valsts budžeta, juridisko un fizisko personu iemaksām un no ieņēmumiem, kas gūti par standartizācijas jomā sniegtajiem maksas pakalpojumiem.

17.pants. (1) No valsts budžeta finansē:

- 1) Nacionālās standartizācijas institūcijas uzturēšanas izdevumus;
- 2) standartu informatīvās bāzes aktualizāciju un papildināšanu;
- 3) Latvijas nacionālo standartu izstrādāšanu reglamentētajā sfērā;
- 4) starptautisko standartu adaptāciju reglamentētajā sfērā;
- 5) dalības maksu starptautiskajās standartizācijas organizācijās;
- 6) *(izslēgts ar 12.06.2009. likumu).*

(2) Latvijas nacionālo standartu izstrādāšanu nereglamentētajā sfērā finansē juridiskās un fiziskās personas, kas ir ieinteresētas šos standartus lietot.

(Ar grozījumiem, kas izdarīti ar 19.06.2008. un 12.06.2009. likumu, kas stājas spēkā 01.07.2009.)

Pārejas noteikumi

1. Ar šā likuma spēkā stāšanos spēku zaudē Satversmes 81.panta kārtībā izdotie Ministru kabineta noteikumi nr.281 "Standartizācijas noteikumi" (Latvijas Republikas Saeimas un Ministru Kabineta Ziņotājs, 1998, 18.nr.).

2. Bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" pārveidojama un piesakāma ierakstīšanai komercreģistrā ne vēlāk kā līdz 2004.gada 1.jūlijam. Līdz bezpeļņas organizācijas valsts sabiedrības ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" pārveidošanai par sabiedrību ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts" un ierakstīšanai komercreģistrā standartizāciju saskaņā ar šā likuma 7.panta pirmās daļas 1.punktu veic bezpeļņas organizācija valsts sabiedrība ar ierobežotu atbildību "Latvijas standarts".

(18.03.2004. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.04.2004.)

3. Šā likuma 14.panta trešā daļa stājas spēkā 2007.gada 1.janvārī.

(10.11.2005. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 14.12.2005.)

Informatīva atsauce uz Eiropas Savienības direktīvām

(19.06.2008. likuma redakcijā, kas stājas spēkā 23.07.2008.)

Likumā iekļautas tiesību normas, kas izriet no:

- 1) Eiropas Parlamenta un Padomes 1998.gada 22.jūnija direktīvas 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā;
- 2) Eiropas Parlamenta un Padomes 1998.gada 20.jūlija direktīvas 98/48/EK, ar kuru groza direktīvu 98/34/EK, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko standartu un noteikumu jomā;
- 3) Eiropas Parlamenta un Padomes 2004.gada 31.marta direktīvas 2004/22/EK par mērinstrumentiem.

Likums Saeimā pieņemts 1998.gada 14.oktobrī.

Valsts prezidents G.Ulmanis

Rīgā 1998.gada 28.oktobrī

© Oficiālais izdevējs "Latvijas Vēstnesis"